

Αρχές και Μέθοδοι Λογοθεραπευτικής Παρέμβασης σε ασθενείς με Άνοια

Υπεύθυνος Καθηγητής:
Γρηγόριος Νάσιος

Όνομα φοιτητή:
Κανέλλου Ευαγγελία

Ορισμός

- Άνοια είναι η προοδευτικής εγκατάστασης και εξέλιξης διαταραχή της μνήμης και άλλων ανώτερων νοητικών λειτουργιών που προκαλούν σοβαρή και επιδεινούμενη δυσκολία στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου, μη οφειλόμενη σε αντιστρεπτές αιτίες (π.χ. μεταβολικά αίτια, συστηματικές νόσους) σε ασθενείς χωρίς διαταραχές του επιπέδου συνείδησης.

Ταξινόμηση

- Η νόσος Alzheimer είναι η πιο συχνή μορφή άνοιας, αντιπροσωπεύοντας τα 2/3 όλων των ανοιών.
- Άλλες ανοϊκές διαταραχές είναι η αγγειακή άνοια (η 2η πιο συχνή μορφή άνοιας)
- Η νόσος του Pick
- Οι λοβώδεις ατροφίες
- Οι κληρονομικές tau-πάθειες
- Η διάχυτη νόσος με σωμάτια του Lewy
- Οι νόσοι από prion
- Η μετωποκροταφική άνοια
- Η πρωτοπαθής προϊούσα αφασία

Συμπτώματα

Τα περισσότερα είδη άνοιας εμφανίζουν κοινά συμπτώματα και περιλαμβάνουν:

- Απώλεια μνήμης
- Προβλήματα στην σκέψη και τον προγραμματισμό (σύγχυση)
- Προβλήματα στο λόγο
- Ανικανότητα αναγνώρισης προσώπων και αντικειμένων

Συμπτώματα

- Απώλεια ικανότητας εκτέλεσης καθημερινών εργασιών
- Μείωση των πρωτοβουλιών
- Αλλαγές στην προσωπικότητα (θυμός, κατάθλιψη, απάθεια)

Διάγνωση

- Η διάγνωση της άνοιας μπορεί να επιτευχθεί μέσω κλινικής εξέτασης.
- Καμία ακτινολογική, νευροφυσιολογική ή άλλη εργαστηριακή διερεύνηση μπορεί να μειώσει την ανάγκη εξέτασης της νοητικής κατάστασης του ασθενή.
- Η προχωρημένη άνοια μπορεί να διαγνωσθεί με ευκολία, ενώ η διάγνωση της πρώιμης άνοιας βάζει σε δοκιμασία ακόμα και τον πιο καταρτισμένο ιατρό

Διάγνωση

- Ιδίως σε πολύ επιτυχημένα άτομα για παράδειγμα, τα αποτελέσματα των τεστ που τοποθετούνται εντός του προσαρμοσμένου για την ηλικία εύρους, ενδεχομένως να αντιπροσωπεύουν μια μείζονα εξασθένηση από τα προηγούμενα επίπεδα απόδοσης.
- Σε τέτοια άτομα, το πρώτο σημάδι της άνοιας πιθανός να είναι μια αύξηση στην προσπάθεια και στο χρόνο που απαιτείται για έλθουν σε πέρας οι συνήθεις δραστηριότητες.

Διάγνωση

Η διάγνωση της άνοιας υποστηρίζεται από την παρουσία ενός ή περισσότερων από τους ακόλουθους τρεις παράγοντες:

- (1) ιστορικό επιμένουσας και εξελικτικής έκπτωσης της γνωσιακής λειτουργίας, της συμπεριφοράς, της προσωπικότητας ή των καθημερινών δραστηριοτήτων, κατά προτίμηση εξακριβωμένων από έναν ανεξάρτητο παρατηρητή.

Διάγνωση

- (2) αποτελέσματα που τοποθετούνται εκτός του ορίου δύο τυπικών αποκλίσεων από το προσαρμοσμένο ηλικιακό και εκπαιδευτικό εύρος σε ένα ή περισσότερα νευροψυχολογικά τεστ ή σε μια τυποποιημένη δοκιμασία ελέγχου διαλογής, όπως είναι το Mini Mental State Examination (MMSE), Blessed Dementia Scale ή την Clinical Dementia Rating Scale (CDR).
- (3) μια μεταβολή στα αποτελέσματα σε οποιαδήποτε περιοχή που υπερβαίνει τη 1 SD εντός της 6-12μηνιαίας περιόδου εξέτασης-επανεξέτασης, ακόμη και αν τα αρχικά αποτελέσματα είναι εντός του φυσιολογικού εύρους.

Επικοινωνιακές δεξιότητες σε άτομα με άνοια

Πρώιμο στάδιο

- μικρές αλλαγές στη διάθεση
- περιστασιακή απώλεια μνήμης
- οι γλωσσικές αλλαγές μπορούν να είναι λεπτοί δείκτες της πιθανής άνοιας
- Η μνήμη είναι εξασθενημένη
- εμφανίζονται μερικές αλλαγές προσωπικότητας,
- καταδεικνύουν δυσκολία στην ονομασία και την εύρεση λέξης.
- η συνοχή κατά τη διάρκεια της ομιλίας ίσως είναι δύσκολη

Επικοινωνιακές δεξιότητες σε άτομα με άνοια

Μεσαίο στάδιο

- οι διαφορές στην απόδοση γίνονται προφανέστερες
- Η ανάκληση μνήμης είναι σοβαρά εξασθετισμένη
- οι αλλαγές προσωπικότητας είναι πιο προεξέχουσες
- Οι γλωσσικές δεξιότητες έχουν γίνει φτωχότερες
- συνήθως χρειάζονται βοήθεια με τους στόχους που κάποτε απέδιδαν με ευκολία
- γίνονται όλο και πιο εξαρτώμενοι από τα άτομα που τους φροντίζουν, για να ολοκληρώνουν τις καθημερινές τους δραστηριότητες.

Επικοινωνιακές δεξιότητες σε άτομα με άνοια

Προχωρημένο στάδιο

- τα γνωστικά και επικοινωνιακά ελλείμματα όλο και σοβαρεύουν.
- οι ασθενείς εξαρτώνται εντελώς από τα άτομα που τους φροντίζουν και βιώνουν πάρα πολλά προβλήματα.
- κάνουν λιγότερες συνομιλίες και συχνά μένουν βουβά).,
- η κατανόηση είναι φτωχή
- οι λεκτικές εκφράσεις αποτελούνται συνήθως από ομιλία χωρίς νόημα

Αρχές και Μέθοδοι Λογοθεραπευτικής Παρέμβασης σε ασθενείς με Άνοια

Υπάρχουν θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες:

- Στον ασθενή (είτε ατομικές, είτε ομαδικές)
- Στον φροντιστή

Ατομικές θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες στον ασθενή

- Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)
- Χρήση αισθητήριας υποκίνησης που προκαλεί θετική μνήμη, δράση και συγκίνηση ενός γεγονότος.
- Η αποτελεσματικότητα εξατομικευμένων αναμνήσεων βίντεο και φωτογραφιών στα άτομα με άνοια.

1) Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Είναι μια τεχνική που χρησιμοποιείται για να διδάξει σε ασθενείς με άνοια:

- νέες πληροφορίες
- ξεχασμένες πληροφορίες
- συμπεριφορές

2) Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Η SRT:

- απαιτεί λίγη γνωστική προσπάθεια
- ενισχύει τη δύναμη της ένωσης μεταξύ των εννοιών στη σημασιολογική μνήμη
- αυξάνει την έκφραση της μνήμης
- μειώνει τις απαιτήσεις στην επεισοδιακή και λειτουργική μνήμη

3)Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Στην SRT:

- δίνεται στον ασθενή ένα μέρος μιας πληροφορίας
- του ζητείται να ανακαλέσει την πληροφορία, επαναλαμβανόμενα και συστηματικά με την πάροδο του χρόνου

4)Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

- Ο Camp και οι συνάδελφοί του (1996) αξιολόγησαν την αποτελεσματικότητα της SRT, για να διδάξουν την ημερολογιακή χρήση, με σκοπό τη βελτίωση της ενδεχόμενης απόδοσης μνήμης
- Οι θεραπευτικές συνεδρίες διήρκεσαν περίπου 30 λεπτά για 10 εβδομάδες

5)Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Κάθε συνεδρία άρχιζε με τη γρήγορη ερώτηση «Πως θα θυμάστε τι να κάνετε κάθε μέρα;» Ο συμμετέχων έπρεπε να απαντήσει «Θα δω στο ημερολόγιό μου.» για να είναι σωστός. Εάν η απάντηση ήταν σωστή, μια καθυστέρηση ακολουθούσε από μια άλλη δοκιμή ανάκλησης. Εάν η απάντηση ήταν λάθος σε οποιαδήποτε δοκιμασία, ο πειραματιστής έδινε τη σωστή απάντηση και έπειτα αμέσως επαναλάμβανε τη γρήγορη ερώτηση. Όταν ο συμμετέχων μπορούσε να θυμηθεί τη στρατηγική μετά από μιας εβδομάδας παρέμβαση, η SRT τερματιζόταν.

6)Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι:

- άτομα με τη νόσο του Alzheimer θα μπορούσαν να μάθουν να εκτελούν έναν στόχο μετά από εντατική κατάρτιση
- άτομα με ήπια, μέτρια και βαριά άνοια ήταν σε θέση να ανακαλέσουν την ημερολογιακή στρατηγική κατά τη διάρκεια της περιόδου μιας εβδομάδας
- η SRT ήταν επιτυχής στο να διδάξει τον ασθενή να ανακαλεί νέα ονόματα.

7)Χωρισμένη κατά διαστήματα κατάρτιση ανάκτησης (spaced-retrieval training/srt)

Συμπεράσματα:

- Η χρήση της SRT είναι μια ελπιδοφόρος τεχνική για τους λογοθεραπευτές, για να διδάξει τις αντισταθμιστικές στρατηγικές που ενισχύουν την επικοινωνία .
- Αν και οι ασθενείς δεν μπορούν να θυμηθούν τα συγκεκριμένα επεισόδια της εκμάθησης, μπορούν να παρουσιάσουν μια αύξηση στον αριθμό σωστών απαντήσεων και να εκθέσουν μια αλλαγή στην εκπαιδευόμενη συμπεριφορά.

1)Χρήση αισθητήριας υποκίνησης που προκαλεί θετική μνήμη, δράση και συγκίνηση ενός γεγονότος.

- είναι μια σημαντική αρχή στη διαχείριση των ατόμων με άνοια
- υποστηρίζει τη χρήση λούτρινων ζώων ως ερεθίσματα για να βελτιώσει τον επικοινωνιακό ρόλο των ατόμων με τη νόσο του Alzheimer

2)Χρήση αισθητήριας υποκίνησης που προκαλεί θετική μνήμη, δράση και συγκίνηση ενός γεγονότος.

Οι Bailey, Gilbert και Herweyer (1992) έδωσαν σε τέσσερις ασθενείς με τη νόσο του Alzheimer κούκλες και λούτρινα ζωάκια και παρατήρησαν:

- αύξηση του γέλιου
- βελτίωση στα επίπεδα επαγρύπνησης
- μείωση της διαταραχής
- βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας της γλώσσας

3)Χρήση αισθητήριας υποκίνησης που προκαλεί θετική μνήμη, δράση και συγκίνηση ενός γεγονότος.

Τα αποτελέσματα προσφέρουν υποστήριξη στη χρήση των απτών ερεθισμάτων, που εξατομικεύεται σύμφωνα με τις προτιμήσεις του καθενός, για την προσπάθεια να βελτιωθεί η συνομιλία και η κοινωνική αλληλεπίδραση

1) Η αποτελεσματικότητα εξατομικευμένων αναμνήσεων βίντεο και φωτογραφιών στα άτομα με άνοια.

Η παρέμβαση αναμνήσεων είναι αποτελεσματική

- για την αύξηση του αυτοσεβασμού
- τη μείωση των συμπεριφοριστικών διαταραχών στα άτομα με άνοια

2) Η αποτελεσματικότητα εξατομικευμένων αναμνήσεων βίντεο και φωτογραφιών στα άτομα με άνοια.

Χρησιμοποιεί:

- εξατομικευμένο βίντεο αναμνήσεων
- φωτογραφίες με αφήγηση
- μουσικό υπόβαθρο

3) Η αποτελεσματικότητα εξατομικευμένων αναμνήσεων βίντεο και φωτογραφιών στα άτομα με άνοια.

- Μια ομάδα 15 ατόμων με άνοια παρακολούθησαν προσωποποιημένες αναμνήσεις βίντεο και φωτογραφίες, καθώς επίσης και δύο τύπους TV show: ένα show με διάφορα θέματα και ένα δελτίο ειδήσεων.
- 80% των ατόμων παρουσίασαν περισσότερη προσοχή στο εξατομικευμένο βίντεο αναμνήσεων και στις φωτογραφίες απ' ότι στους άλλους δύο τύπους των TV show.
- κατά συνέπεια η αποτελεσματικότητα των εξατομικευμένων βίντεο αναμνήσεων και φωτογραφιών προτείνεται για την αναμνήστικη παρέμβαση.

Ομαδικές θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες στον ασθενή

- Προγράμματα συστατικής θεραπείας (Montessori, Breakfast Club)
- Η επίδραση της μουσικοθεραπείας στη λειτουργία της γλώσσας στην άνοια.
- Κεφαλαιοποίηση στις διαδικασίες διαχωρισμού της μνήμης κατά διαστήματα

1) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Montessori

Οι δραστηριότητες Montessori αναπτύχθηκαν αρχικά για παιδιά και περιλαμβάνουν υλικά και στόχους που απαιτούν την ενεργό συμμετοχή.

2) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Montessori

Η χρήση του προγράμματος Montessori σε άτομα με τη νόσο Alzheimer

- προωθεί την εκμάθηση μέσω διαδικαστικών διαδικασιών μνήμης
- χρησιμοποιεί συγκεκριμένα καθημερινά ερεθίσματα για να διευκολύνει τη δράση και τη μνήμη
- μειώνει τις απαιτήσεις στην επεισοδιακή και λειτουργική μνήμη με τη χρήση των δομημένων στόχων και της επανάληψης.

3) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Montessori

Ο Camp και οι συνάδελφοί του (1997) διεξήγαγαν μια πειραματική μελέτη με ενήλικες με άνοια και παιδιά.

- οι ενήλικες και τα παιδιά αντιστοιχήθηκαν σύμφωνα με το γνωστικό επίπεδο, με τον ενήλικα να είναι πιο προηγμένος γνωστικά από το παιδί.
- Αυτή η ένωση επέτρεψε στον ενήλικα να ενεργήσει ως σύμβουλος και δάσκαλος στο παιδί κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων Montessori (π.χ. ταίριασμα, ταξινόμηση, ανάγνωση με δυνατή φωνή).
- Το αρχικό μέτρο ενδιαφέροντος ήταν η «αποδέσμευση». Η αποδέσμευση ορίστηκε ως ξόδεμα χρόνου στο διάστημα τουλάχιστον 10 δευτερολέπτων.

4) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Montessori

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι:

- όταν συνεργάζονταν οι ενήλικοι με τα παιδιά, δεν παρατηρήθηκε καμία περίπτωση αποδέσμευσης
- όταν δεν συνεργάζονταν οι ενήλικοι με τα παιδιά, τα επεισόδια της αποδέσμευσης ήταν συχνά.

5) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Montessori

Τα άτομα που συμμετείχαν στο Montessori ομαδοποιούσαν τις δραστηριότητες και ήταν πιο ενεργά δεσμευμένα από εκείνα που συμμετείχαν σε κανονικές δραστηριότητες ημερήσιας φροντίδας ενηλίκων.

1) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Breakfast Club

- Οι Santo Pietro και Boczko (1998) σύγκριναν την αποτελεσματικότητα μιας ομάδας επικοινωνιακής θεραπείας αποκαλούμενης «Breakfast Club» με μιας «τυποποιημένης» ομάδας συνομιλητικής θεραπείας.

2) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Breakfast Club

Οι δραστηριότητες στο Breakfast Club βασίστηκαν:

- στη διευκόλυνση της διαδικαστικής μνήμης
- στην υποκίνηση των θετικών συγκινήσεων
- στην ενίσχυση των ενώσεων

Περιέλαβαν ένα πρωτόκολλο 10 βημάτων για να διευκολύνουν την επικοινωνία.

3) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Breakfast Club

- Τα μέλη της ομάδας ασχολήθηκαν με το γνωστό στόχο να διαλέξουν και να ετοιμάσουν ένα πρόγευμα.
- Ένας νοσοκομειακός γιατρός «διευκόλυνε» τη συνομιλία χρησιμοποιώντας οπτικά συνθήματα, σημασιολογικές ενώσεις και ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας γεύματος, την ώρα που έτρωγαν και την ώρα που συμμάζευαν.

4) Πρόγραμμα συστατικής θεραπείας Breakfast Club

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα άτομα στο Breakfast Club σε σύγκριση με τα μέλη στις τυποποιημένες ομάδες συνομιλίας :

- εξέθεσαν σημαντικά βελτιωμένες γλωσσικές δεξιότητες
- βελτίωσαν τη λειτουργική ανεξαρτησία
- αύξησαν την κοινωνική συνειδητοποίηση και την επικοινωνιακή δυνατότητα
- αύξησαν το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή τους στις χρονικές δραστηριότητες του γεύματος

Τα μέλη στις τυποποιημένες ομάδες συνομιλίας δεν παρουσίασαν καμία βελτίωση σε οποιοδήποτε μέτρο.

1) Η επίδραση της μουσικοθεραπείας στη λειτουργία της γλώσσας στην άνοια.

- Στη μελέτη αυτή, οι επιδράσεις της μουσικοθεραπείας συγκρίθηκαν με τις συνεδρίες συζήτησης στις γλωσσικές λειτουργίες των ασθενών με άνοια.

2) Η επίδραση της μουσικοθεραπείας στη λειτουργία της γλώσσας στην άνοια.

- Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:
- να κατοικούν σε μία εγκατάσταση ειδικευμένη στο Alzheimer και άλλες δυσλειτουργίες
- να κατέχουν επαρκή λεκτική ικανότητα για να απαντούν σε απλές ερωτήσεις και να συμμορφώνονται με τα αιτήματα για να μιλήσουν, να συμμετάσχουν ή να καθίσουν κάτω
- να επιτύχουν τη γραπτή συναίνεση του κηδεμόνα ή του εκπροσώπου του ασθενούς.

3) Η επίδραση της μουσικοθεραπείας στη λειτουργία της γλώσσας στην άνοια.

- Όλοι οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν μουσικοθεραπεία 2 φορές την εβδομάδα, 20-30 λεπτά, για τουλάχιστον 3 μήνες πριν από την έναρξη της μελέτης.
- Μια εβδομάδα πριν από την έναρξη της μελέτης, οι συμμετέχοντες αξιολογήθηκαν για τις γνωστικές λειτουργίες τους χρησιμοποιώντας το Mini-Mental State Examination (MMSE) και για τη γλωσσική τους ικανότητα το Western Aphasia Battery (WAB).

4) Η επίδραση της μουσικοθεραπείας στη λειτουργία της γλώσσας στην άνοια.

Τα αποτελέσματα των 20 συμμετεχόντων αποκάλυψαν ότι η μουσικοθεραπεία:

- βελτίωσε σημαντικά την απόδοση σε γλωσσικό περιεχόμενο
- βελτίωσε την ευχέρεια του αυθόρμητου λόγου υπό κλίμακα του WAB

1)Κεφαλαιοποίηση στις διαδικασίες διαχωρισμού της μνήμης κατά διαστήματα

Οι Zanetti, Binetti, Magni, Rozzini, Bianchetti και Trabucchi (1997) αξιολόγησαν τα αποτελέσματα της διαδικαστικής μνήμης στην απόδοση των καθημερινών δραστηριοτήτων της ζωής των ατόμων με ήπια προς μέτρια νόσο του Alzheimer.

2)Κεφαλαιοποίηση στις διαδικασίες διαχωρισμού της μνήμης κατά διαστήματα

Δέκα άτομα με τη νόσο του Alzheimer εκπαιδεύθηκαν για να εκτελέσουν διαφορετικές βασικές και οργανικές δραστηριότητες που κάνουν καθημερινά στη ζωή τους, όπως το να πλύνουν το πρόσωπό τους και να χρησιμοποιήσουν το τηλέφωνο. Επιλέχθηκαν 20 δραστηριότητες για τη θεραπεία και τα άτομα χωρίστηκαν σε δύο σύνολα.

3)Κεφαλαιοποίηση στις διαδικασίες διαχωρισμού της μνήμης κατά διαστήματα

Συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια των στόχων

- παρήχθησαν λεκτικά συνθήματα και υπαγορεύσεις
- έγιναν δοκιμασίες της ικανότητας εκμάθησης ολοκλήρωσης λέξης και ταίριασμα ζευγών
- οι ασθενείς δεν κλήθηκαν να θυμηθούν πώς να εκτελέσουν οποιοδήποτε στόχο

4)Κεφαλαιοποίηση στις διαδικασίες διαχωρισμού της μνήμης κατά διαστήματα

Συμπεράσματα

- Μετά από 3 εβδομάδες κατάρτισης, οι ασθενείς εκτέλεσαν τους εκπαιδευόμενους στόχους σε σημαντικά λιγότερο χρόνο από ότι έκαναν στη βασική δοκιμή.
- Παρουσίασαν επίσης σημαντική βελτίωση στο χρόνο που λήφθηκε για να εκτελέσουν ανεκπαιδευτους στόχους.

Ατομικές θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες στον ασθενή και στον φροντιστή

- Μείωση των απαιτήσεων στα συστήματα επεισοδιακής και λειτουργικής μνήμης: χρήση της μνήμης αναγνώρισης

1)Μείωση των απαιτήσεων στα συστήματα επεισοδιακής και λειτουργικής μνήμης: χρήση της μνήμης αναγνώρισης

Η Bourgeois (1990, 1992) βελτίωσε τη λειτουργία των ατόμων με άνοια με το να κεφαλαιοποιήσει τη διατεθειμένη μνήμη αναγνώρισης και να μειώσει τις απαιτήσεις στα εξασθετισμένα συστήματα επεισοδιακής και λειτουργικής μνήμης.

2)Μείωση των απαιτήσεων στα συστήματα επεισοδιακής και λειτουργικής μνήμης: χρήση της μνήμης αναγνώρισης

- Τρεις άνθρωποι και οι σύζυγοί τους συμμετείχαν στη μελέτη.
- Ένα εξατομικευμένο πορτοφόλι μνήμης, συγκεντρώθηκε για κάθε άτομο με τη νόσο του Alzheimer, που αποτελούνταν από εικόνες γεγονότων και προσώπων που ο ασθενής δεν μπορούσε να θυμηθεί.
- Τα άτομα που φρόντιζαν τους ασθενείς εκπαιδεύθηκαν για να χρησιμοποιούν τα πορτοφόλια μνήμης στις συνομιλίες τους με τους ασθενείς.
- Τα στοιχεία συλλέχθηκαν στις επικοινωνιακές συμπεριφορές που εμφανίστηκαν όταν χρησιμοποιήθηκαν τα πορτοφόλια στη συνομιλία.

3)Μείωση των απαιτήσεων στα συστήματα επεισοδιακής και λειτουργικής μνήμης: χρήση της μνήμης αναγνώρισης

Συμπεράσματα:

- Οι ασθενείς έκαναν σημαντικά περισσότερες δηλώσεις του γεγονότος
- Χρησιμοποίησαν λιγότερο διαφορούμενες εκφράσεις.
- Οι φωτογραφίες υποκίνησαν την αναγνώριση των επεισοδίων και των ανθρώπων στη ζωή του ασθενή, μειώνοντας την εμπιστοσύνη στην ελεύθερη ανάκληση
- Η χρήση των εικόνων και των προτάσεων για τα οικεία πρόσωπα και τα μέρη στη ζωή του ασθενούς κεφαλαιοποιεί συχνά μια διατεθειμένη ικανότητα αναγνώρισης και μπορεί να προωθήσει τη θετική ανάμνηση και τη συγκίνηση.

Ομαδικές θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες στον ασθενή και στον φροντιστή

- Ενίσχυση των ενώσεων μέσω γνωστικής υποκίνησης

1) Ενίσχυση των ενώσεων μέσω γνωστικής υποκίνησης

- Κατ' οίκον πρόγραμμα βασισμένο στην επέμβαση της ενεργού γνωστικής υποκίνησης
- Περιέχει ασκήσεις μνήμης, επίλυσης προβλήματος και δραστηριότητες συνομιλίας στις οποίες ο ασθενής πρέπει να συμμετέχει ενεργά.
- Συζητήσεις για τα επίκαιρα γεγονότα, πληροφορίες για τη νόσο του Alzheimer, ιστορίες ζωής και θέματα ενδιαφέροντα για τη ζωή.

2) Ενίσχυση των ενώσεων μέσω γνωστικής υποκίνησης

Διορίστηκαν 3 ομάδες:

- Οι πειραματικές ομάδες
- Οι ομάδες ψευτοφαρμάκων
- Οι ομάδες ελέγχου.

3) Ενίσχυση των ενώσεων μέσω γνωστικής υποκίνησης

Αποτελέσματα

- Τα άτομα με τη νόσο του Alzheimer που έλαβαν την ενεργό γνωστική υποκίνηση και ανήκαν στην πειραματική ομάδα δεν παρουσίασαν καμία πτώση στη δοκιμή στα μέτρα της σφαιρικής γνωστικής λειτουργίας
- Η ομάδα ελέγχου παρουσίασε μείωση σε όλα τα μέτρα.
- Η ομάδα του ψευτοφάρμακου παρουσίασε μείωση σε μερικά μέτρα και παρέμεινε σταθερή σε άλλα.
- Κατά έναν ενδιαφέρον τρόπο, η πειραματική ομάδα βελτιώθηκε σε μερικά μέτρα σε όλη την θεραπεία και για μια περίοδο μετά από τη θεραπεία και διατήρησε το επίπεδο της προγενέστερης θεραπείας στη γνωστική λειτουργία, αν και η απόδοσή των ατόμων αυτής της ομάδας επέστρεψε στο βασικό επίπεδο στον έλεγχο που έγινε στους 9 μήνες.

Θεραπευτικές παρεμβάσεις προσανατολισμένες στον φροντιστή

- Το πρόγραμμα **focused**

1) Το πρόγραμμα focused

Για να βελτιώσουν την επικοινωνία των ατόμων με άνοια, οι Ripich και Wykle (1990) ανέπτυξαν τον Οδηγό Επικοινωνίας της νόσου Alzheimer : Το πρόγραμμα FOCUSED για τους φροντιστές

2) Το πρόγραμμα **focused**

Το ακρωνύμιο FOCUSED οργανώνει στρατηγικές βασισμένες στα 7 σημαντικά στοιχεία για τη διατήρηση της επικοινωνίας για την εύκολη ανάκληση :

- (face-to-face) πρόσωπο με πρόσωπο
- (orient) προσανατολισμός
- (continue) συνέχεια
- (unstick) ξεκόλλημα
- (structure) δομή
- (exchange) ανταλλαγή
- (direct) ευθύτητα

3) Το πρόγραμμα **focused**

Αυτό το πρόγραμμα:

- περιέχει διδαχτικά υλικά για να προετοιμάσει καλύτερα την οικογένεια και τους επαγγελματίες φροντιστές για να επικοινωνούν με τα άτομα με τη νόσο Alzheimer.
- βασίστηκε σε ένα διαλογικό πρότυπο ομιλίας των συνομιλητικών ανταλλαγών

4) Το πρόγραμμα focused

Το πρόγραμμα FOCUSED είναι χωρισμένο σε πέντε δίωρες ενότητες για την οικογένεια ή για τους επαγγελματίες φροντιστές, με μια προαιρετική ενότητα για τους επαγγελματίες φροντιστές, που αφορά τις πολιτιστικές διαφορές.

5) Το πρόγραμμα **focused**

Στην 1η ενότητα παρουσιάζονται:

- τα στοιχεία και οι διεργασίες στη γλώσσα
- τα χαρακτηριστικά
- η παθολογία και
- η επίπτωση της νόσου Alzheimer

6) Το πρόγραμμα **focused**

Στη 2η ενότητα:

- ο φροντιστής διδάσκεται να κατανοεί τις αλλαγές στη μνήμη που γίνονται στην κανονική γήρανση
- να αναγνωρίζει τα συμπτώματα της κατάθλιψης και
- να διαφοροποιεί αυτά τα συμπτώματα από εκείνα των ανοιών

7) Το πρόγραμμα **focused**

Στην 3η ενότητα:

- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν λεκτικές και μη λεκτικές προσεγγίσεις για καλή επικοινωνία
- Προωθούνται ευαίσθητες διαπροσωπικές ανταλλαγές, που επιδεικνύουν σεβασμό προς το άτομο με την άνοια
- Υποστηρίζεται η αυτοεκτίμηση του φροντιστή και του ατόμου με τη νόσο Alzheimer

8) Το πρόγραμμα **focused**

Στην 4η ενότητα:

- Το πρόγραμμα ενσωματώνει πολυάριθμες στρατηγικές σε ένα πλαίσιο που είναι εύκολο να το θυμηθούμε και να το εφαρμόσουμε.
- Περιγράφονται τα επτά σημεία του προγράμματος με μια σειρά από παιχνίδια ρόλων και βιντεοσκοπημένες ασκήσεις

9) Το πρόγραμμα focused

Στην 5η ενότητα:

- Περιγράφονται τα στάδια της νόσου του Alzheimer
- Αναθεωρούνται τα επτά σημεία του προγράμματος FOCUSED
- Συζητάτε η εφαρμογή των στρατηγικών και οι στόχοι της επικοινωνίας σε κάθε στάδιο.

10) Το πρόγραμμα focused

Έχουν ολοκληρωθεί διάφορες έρευνες που εξετάζουν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος FOCUSED και τα αποτελέσματα δείχνουν θετικές εκβάσεις.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

